

Penningnieuws

De rubriek penningnieuws biedt ruimte om in kort bestek nieuwe penningen onder de aandacht te brengen. Bij voorkeur digitale bijdragen met foto's zenden aan de redactie van *De Beeldenaar* of aan redacteur Henk van der Vorst, Eekhoornlaan 9, 3951 AV Maarn. e-mail: penningnieuws@debeeldenaar.nl. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten of te weigeren.

JOOST JEUKEN (Meerssen, 1958)
Draagpenning Jo Ramaekers, opdracht, gietpenning, 2008, brons, 82 mm, bronsgieterij Art and Craft Vroenhoven (België).

Hoe toepasselijk rond carnaval: een heuse draagpenning die zijn oorsprong vindt in het carnavalsgebeuren. De Maastrichtse stadscarnavalsvereniging *De Tempeleers* ontleent zijn naam aan de voormalige *Momustempel* (1883) aan het Vrijthof in Maastricht. Het gebouw werd vroeger gebruikt door de Momus-sociëteit: een gezelschap met het karakter van een amusementsvereniging. Momus is de Griekse God die met zijn spot en kritiek niemand ontzag. Het borstbeeld van Momus is in de tympan van het gebouw opgenomen. De sociëteit raakte al voor de Tweede Wereldoorlog in de versukkeling en werd daarna opgevolgd door *De Tempeleers* die de *Momustempel* als vaste vergaderplaats koos.

De Limburgse kunstenaar Joost Jeuken werd door Tempeleerslid Jo Ramaekers benaderd een draagpenning voor hem te ontwerpen, die op het boord aan een ketting gedragen kan worden tijdens officiële gelegenheden. Het halfronde open fronton op de enkelzijdige penning verwijst naar de Momustempel. Daarin zijn opgenomen de initialen JR en een shuttle, verwijzend naar zijn passie voor badminton. Daaronder een reliëf bestaande uit een weg, of driekleur, met Jo als fanatiek wandelaar met een narrenmasker in de linkerhand: een verwijzing naar de carnavalsoptocht. Het geheel is gevat in een tandwielmotief in verband met de technische beroepsachtergrond van de heer Ramaekers.

HENK VAN DER
VORST

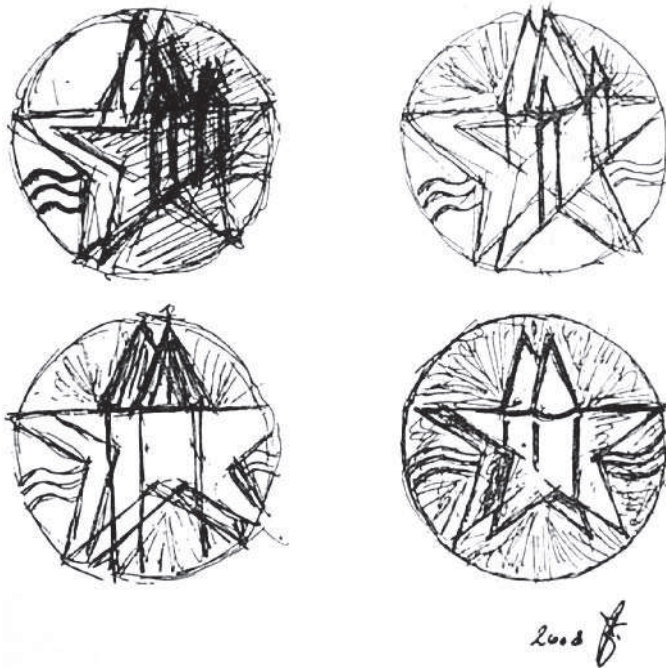

Basilica Stella Maris, 2008, opdracht, gietpenning, brons, 70 mm, brongietterij Art and Craft Vroenhoven (België). Genummerde gelimiteerde oplage.

De monumentale Romaanse Onze-Lieve-Vrouwe-Sterre-der-Zee in Maastricht was in 2008 op de kop af 75 jaar geleden tot basiliek verheven. De kerk dateert uit de elfde eeuw en in

2008 werd gestart met de restauratie van de twee torens aan de westzijde. Dit was voor het kerkbestuur aanleiding een penning te laten maken, die wordt uitgereikt aan hen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor deze kerk.

Over de penning zelf meldt Jeuken ter toelichting: *Basilica Stella Maris* is de Latijnse naam voor de Basiliek Sterre der Zee. Eén ster symboliseert de patroonheilige van de kerk, de andere refereert aan het wapen van de stad Maastricht. De twee bovenste punten vormen samen de torens van de basiliek. De sterren zijn geplaatst op een stralende sacrale achtergrond waarop symbolisch de zee is weergegeven. Op deze wijze heeft de penning een monumentaal karakter gekregen. Op de hier niet getoonde achterzijde staat handmatig de naam *Basilica Stella Maris* gegraveerd, het jaartal 2008, het nummer van de penning en de signatuur van de kunstenaar. Joost Jeuken stuurde een ontwerpschets toe, die een aardig inkijkje biedt op de totstandkoming van de penning.

THEO VAN DE VATHORST

(Utrecht, 1934)

Nieuwjaar 2009, gietspenning, brons,
2008, doorsnede 60 mm.

Theo van de Vathorst gaf zelf geen toelichting bij de penning. Er zijn, zo schreef hij, meerdere opties. Ik geef u daarom één van de mijne:

Sinds 1968 maakt Theo penningen ter gelegenheid van een nieuw aangebroken jaar; aanvankelijk slechts af en toe, later vrijwel elk jaar. Een bekende in deze serie is *Nieuwjaar 1982*, ook wel bekend als de *Theater-penning*. Daar doet zijn nieuwste in de serie mij zijdelings aan denken. De theaterdirecteur blikte in 1982 verwachtingsvol naar de toekomst; de zaal wachtte in spanning. Op de huidige penning zien we aan de ene zijde een putdeksel. Daar waar nor-

maal de merknaam van het deksel staat, staat nu 2009 aangegeven. Dat geeft te denken. Het afgelopen jaar is miserabel geëindigd: hebben we de moed om het deksel te lichten en de beerput op te ruimen? De andere zijde toont vier koppen die van onderen gezien het riool in-kijken. De vier koppen zijn subtiel in het rond geplaatst: de klassieke ronde vorm van de penning is hier aan beide zijden optimaal benut. Kijken de hoofden verwachtingsvol? Ze hebben in elk geval de moed gehad het deksel te lichten en daaruit kunnen wij de hoop putten dat de problemen in het riool nu daadkrachtig zullen worden aangepakt. Het is niet de gewoonte om de vormgeving in deze rubriek te bespreken, laat ik daarom volstaan met de opmerking dat dit een penning is met rijke inhoud op een lastig scharnierpunt in de tijd. ■